درس ۱۱: اصفهان، نصف جهان

مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی

طراحی شده با ❤ در وب‌سایت دیجی معلم (Digimoallem.ir)

اصفهان روی نقشه کجاست؟

- مرکز استان اصفهان
- سومین شهر پرجمعیت ایران
  (بعد از تهران و مشهد)

بچه‌ها می‌دونستید اصفهان در کوهپایه‌های زاگرس قرار داره و رود زیبای "زاینده‌رود" دقیقاً از از وسط این شهر رد می‌شه؟

راهنمای سفر ما: نقشه گردشگری چیست؟

نقشه گردشگری:
نقشه‌ای که مکان‌های دیدنی و آثار تاریخی یک شهر را به ما نشان می‌دهد.

با این نقشه می‌تونیم مساجد، بازارها و کاخ‌ها رو به راحتی پیدا کنیم. بیاین جاهای دیدنی رو علامت بزنیم!

انتخاب بهترین مهمانسرا (شما کجا می‌روید؟)

اگر بخواهید به آثار تاریخی نزدیک باشید، کدام هتل را انتخاب می‌کنید؟

معلومه! ما باید مهمانسرایی رو انتخاب کنیم که نزدیک به "میدان نقش جهان" باشه، چون بیشتر آثار مهم تاریخی مثل کاخ عالی‌قاپو و مساجد دور تا دور همین میدان هستند!

چرا اصفهان؟ چرا نصف جهان؟!

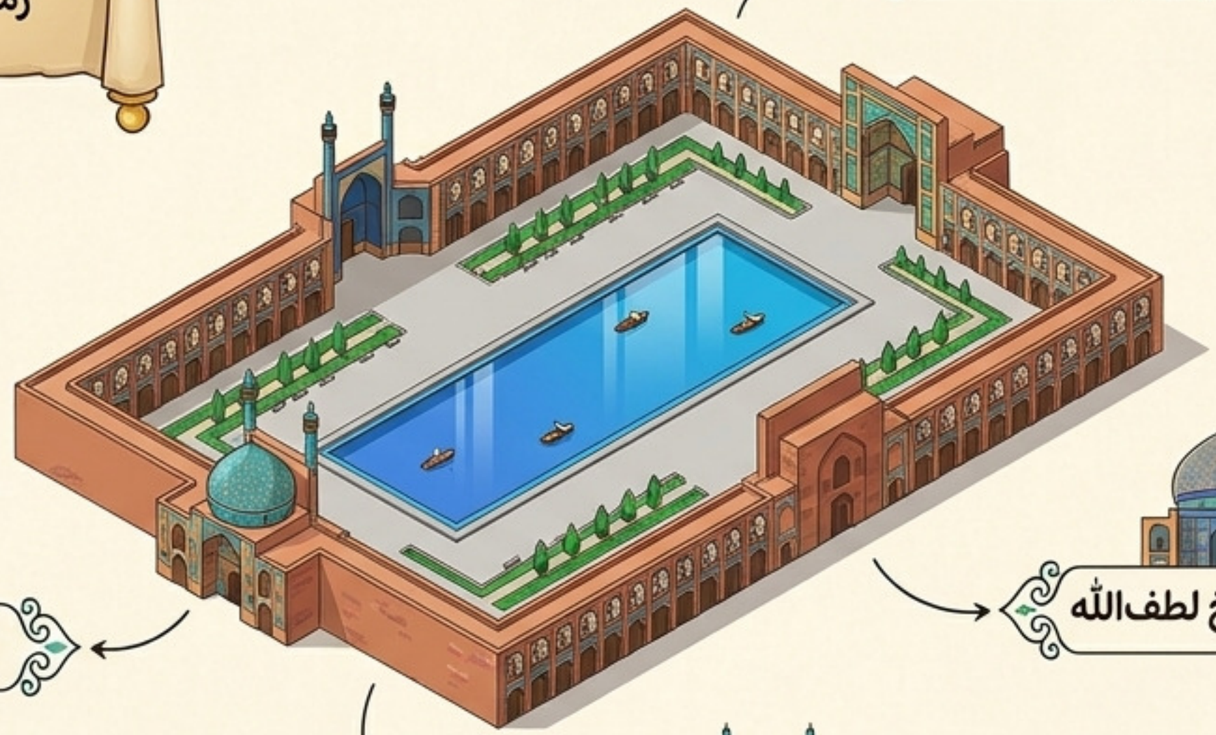

- **اوج شکوفایی:** دوره صفویه
- **دلیل پیشرفت:** حمایت شاهان صفوی از دانشمندان، هنرمندان و معماران.

آنقدر آثار باشکوهی در این دوره ساختند
که همه گفتند اصفهان، نصفِ جهان است!

ورود به میدان شگفت‌انگیز «نقش جهان» (میدان امام)

- فرمان ساخت: شاه عباس صفوی
- طول میدان: حدود ۵۰۰ متر
- یکی از بزرگترین میدان‌های جهان در زمان خود!

بازار قیصریه

کاخ عالی‌قاپو

مسجد شیخ لطف‌الله

مسجد امام

مسجد شیخ لطف‌الله؛ مرواریدِ بدون مناره

Info Box

- **دلیل ساخت:** برای نماز، تدریس و تربیت شاگردان توسط «شیخ لطف‌الله» (عالم بزرگ).
- **زمان ساخت:** حدود ۱۸ سال!
- **نشانه معماری اسلامی:** گنبد بسیار زیبا و کاشی‌کاری‌های بی‌نظیر.

بچه‌ها، دقت کردین این مسجد اصلاً مناره (گلدسته) و حیاط نداره؟! تو اسلایدهای جلوتر راز این موضوع رو می‌فهمیم!

مسجد امام (جامع عباسی)؛ شاهکار معماری اسلامی

- دارای ۴ ایوان در چهار جهت جغرافیایی.

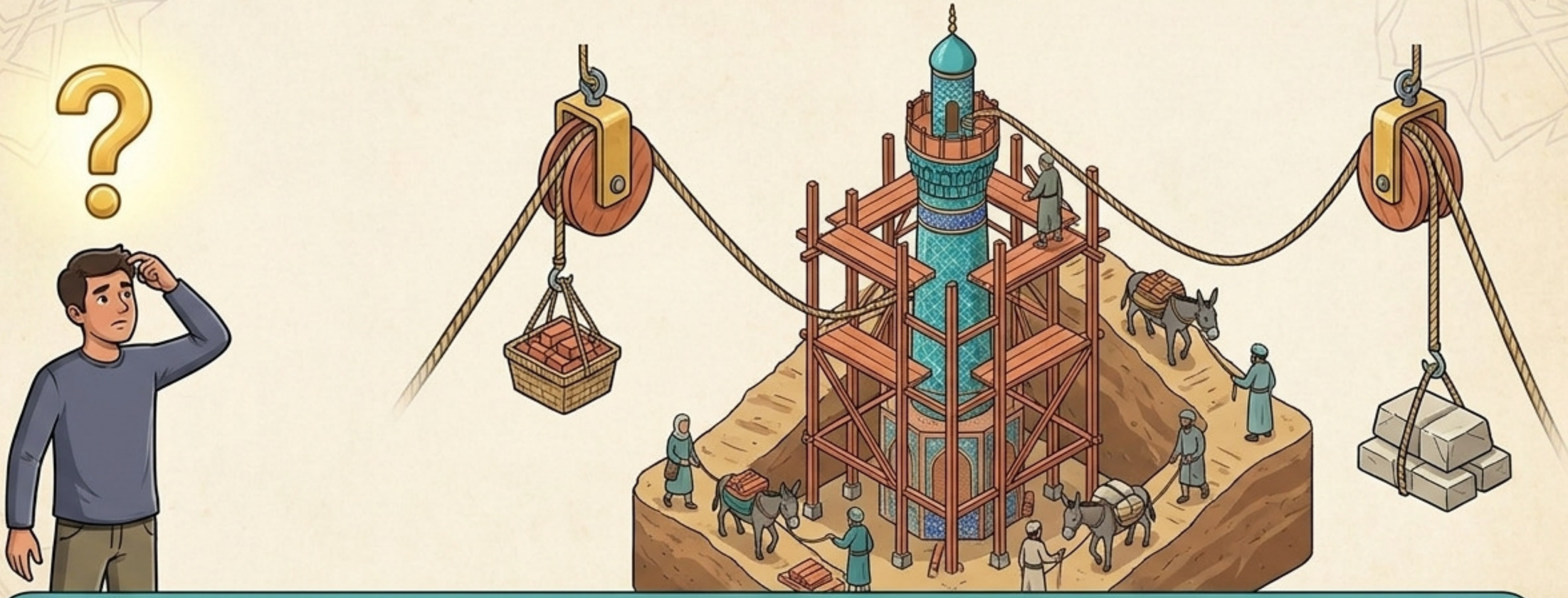
- **ارتفاع مناره‌ها:** بیش از ۴۰ متر!

- **کاربرد پله‌های مارپیچ:** بالا رفتن موذن برای گفتن اذان و خبررسانی.

- **راز ساخت:** کشف معادن سنگ مرمر در اطراف اصفهان همزمان با ساخت مسجد.

کارآگاهان تاریخ: چطور بدون جرثقیل ۴۰ متر بالا رفتند؟!

معماران مسلمان بسیار باهوش بودند! آن‌ها از علم هندسه دقیق، ریاضیات، قرقره‌های قدرتمند، داربست‌های چوبی پیچیده و همکاری هزاران انسان و حیوانات باربر، استفاده کردند. آن‌ها با صبر و حوصله زیاد، بدون نیاز به ماشین‌آلات امروزی این شاهکارها را ساختند.

کتیبه‌ها؛ وقتی دیوارها سخن می‌گویند!

کتیبه چیست؟ نوشته‌هایی روی سنگ یا کاشی که معمولاً شامل آیات قرآن، دعا و نام امامان است.

خطاط مشهور:
استاد علیرضا عباسی.

تزئینات سقف ایوان:
گچ‌بری‌های زیبا و خره‌انوم، زیبا و خیره‌کننده.

استاد علیرضا عباسی

کاخ عالی‌قاپو؛ مرکز فرماندهی و تماشای شاه!

- رسیدگی به امور کشور و صدور دستورات.
- پذیرایی از مهمانان ویژه.
- تماشای چوگان‌بازی، جشن‌ها و رژه سربازان.

کار استاد رضا عباسی.

معمای مساجد: مقایسه مسجد امام و شیخ لطف‌الله

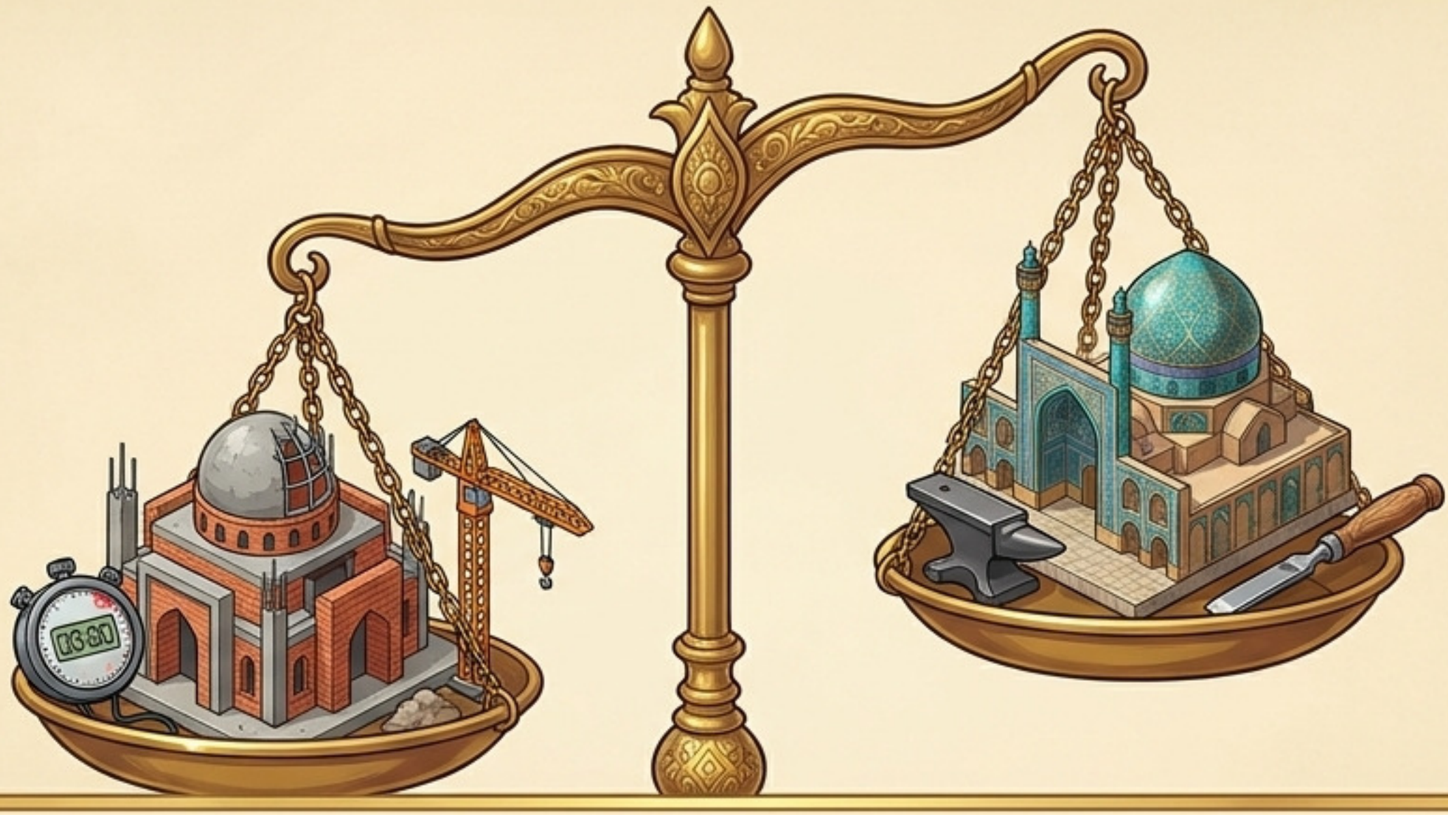

مسجد امام		مسجد شیخ لطف‌الله
دارای ۴ مناره بلند		بدون مناره
حیاط و صحن بسیار بزرگ		بدون حیاط اصلی
برای نماز جمعه و عموم مردم		برای تدریس علما و استفاده خصوصی‌تر

Digimoallem.ir

ماشین زمان: مساجد دیروز در برابر مساجد امروز!

در گذشته، پادشاهان هزینه و زمان بسیار زیادی (مثل ۱۸ سال!) صرف هنر و زیبایی می‌کردند تا شاهکاری ماندگار بسازند. مصالح سنتی بود و همه چیز با دست ساخته می‌شد.

اما امروز، به دلیل افزایش جمعیت و نیاز سریع، مساجد با ماشین‌آلات و مصالح جدید در کمتر از چند مد ماه ساخته می‌شوند. امروزه بیشتر به "کاربرد سریع" اهمیت می‌دهند تا تزئینات پیچیده و طولانی‌مدت!

کوله‌باری از هنر (یادگاری‌های اصفهان)

هنرهای تاریخی اصفهان

کاشی‌کاری

خطاطی و کتیبه‌نویسی

مینیاتور (خرده‌نگاره)

گچ‌بری

معماری و هندسه

دیدید هنرمندان مسلمان چطور با ترکیب این هنرها، نصف جهان رو خلق کردن؟

ارسال یک دعوت‌نامه از نصف جهان!

طراحی و تولید اختصاصی برای آموزش نوین: وب‌سایت دیجی معلم (Digimoallem.ir)